

Centenar Roman Popa

N. 28 iunie 1919, în comuna Măgirești, județul Bacău. **Arhitect, inventator, publicist.** Fiul lui Ion Popa și al Mariei (n. Dârlău), agricultori. Rămas orfan de tată, la 2 ani, a fost un timp copil de trupă. Studiile primare le-a început la Ardeoani (1925-1929), le-a continuat la Măgirești (1929-1932) și Bacău, unde a absolvit Liceul „Ferdinand I” (1933-1941). În 1937, pe când era în clasa a IV-a de liceu, a obținut „mențiunea I” la concursul de limba română organizat de Societatea „Tinerimea Română” și, în același an, a debutat cu poezia *Cronicarul* în ziarul băcăuan **Moldova**. Primind mențiune și la ediția concursului din 1938, devine redactor-adjunct al revistei liceului, **Frământări**, unde publică, până în 1940, când își încetează apariția, poezie, proză și „critică redacțională”. Deși aptitudinile și talentul îl îndreptăteau să se îndrepte spre filologie, în septembrie 1941 se numără printre studenții Facultății de Medicină din Iași, dar pentru scurt timp, pentru că la 4 decembrie este arestat chiar în sala de disecții și condamnat, de Curtea Marțială de la Galați, la trei ani închisoare corecțională pentru „activitate politică interzisă”. Până la 10 decembrie 1944 își execută pedeapsa în închisorile din Iași, Bacău, Galați, Văcărești, Aiud (cea mai mare parte) și Alba-Iulia, fără a mai fi reabilitat vreodată. Revine în amfiteatre abia în septembrie 1945, dar la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu”, ale cărui cursuri de va absolvi în februarie 1952. Își începe activitatea de proiectare încă din 1951, când se angajează ca arhitect proiectant la Institutul de Proiectare Construcții București, cunoscând apoi o evoluție profesională ascen-

dentă: arhitect principal (ISPROR, 1952-1954), arhitect proiectant principal (ICSOR, 1954-1959), arhitect-șef (ISCAS, 1959-1967). În 1967, trece ca arhitect-șef gradul II la Institutul de Proiectare Gospodărie Comunală București, iar din 1974, pe aceeași funcție și, din 1979 până în 1985, pe cea de arhitect-consilier în Consiliul Tehnic-științific, la Institutul de Cercetare și Proiectare Tehnologică București, sectoare calde. În cele peste trei decenii petrecute în fața planșetei s-a numărat, în calitate de autor și co-autor, printre realizatorii proiectelor urbanistice de sistematizare a stațiunilor balneo-climaterice Felix (1 Mai și 9 Mai), Herculane, Bazna-Mediaș, Sângeorz-Năsăud, Tușnad, Govora, Călimănești și Căciulata (1956-1961) și a centrului orașului Piatra Neamț (1961), tot aici proiectând locuințe, ca și în Valea Jiului, la Paroșeni, ori la Neptun. I se datorează, în bună măsură, construirea aripei noi a Institutului de Cercetări Agronomice București (1953), Institutului Oncologic Cluj (1964), bazelor de transport orașenesc de la Timișoara și Mediaș (1972, 1974). S-a ocupat, totodată, de proiectarea Grădinii Botanice Craiova (1956), a serelor de la Grădina Botanică Cluj (1964), a Parc Sanatoriului Eforie Nord (1967) și de reconstituirea de epocă a Parcului Palat Potlogi (1962). Ca un semn că nu a uitat meleagurile natale, în 1962 predă constructorilor proiectul Spitalului-policlinică Onești, realizare emblematică și azi, iar în 1965 câștigă premiul I la Concursul Național „Sistematizarea Pieții Tineretului” din Iași. În toată această perioadă nu a lăsat deoparte pasiunea pentru scris, publicând în revista **Arhitectura** mai multe articole referitoare

la construcțiile sportive, la funcționalitatea secțiilor de fizio-balneo-terapie în instituțiile spitalicești și în policlinici și colaborând cu texte și desene la volumul *Parcuri și grădini în România* (1955). În același context poate fi înscrisă și participarea sa la Expoziția Națională „Scrierea” (București, mai 1980), la Simpozionul Național „Design ‘90” (Sala Dalles, iunie 1990) ori la Simpozionul Internațional „Euro-Carpați ‘94” (București, 1994). De ecouri favorabile s-au bucurat, de asemenea, referatul „Ameliorarea microclimatului în turnătorii” (Brașov, 1982, la Simpozionul Național al Ministerului Construcțiilor de Mașini) și exponatele sale de la Expoziția Internațională „Arhitectura în România în context european” (București, februarie-martie 1991) și de la expozițiile internaționale și bienalele de arhitectură, găzduite de Capitală (1992, 1994, 1996). Marea lui izbândă se numește însă **reoarhitectura**, pe care o studiază de trei decenii, un domeniu ce, pornind de la formele geometrice derivate din „banda lui Möbius”, va revoluționa arhitectura viitorului și căruia i-a găsit numeroase alte aplicații, cum ar fi, de pildă, mobila construită pentru propriul apartament. Respins la doctorat cu această temă, el avea să-și ia revanșa peste ani, când Editura Academiei i-a publicat volumul *Reoarhitectura - configurații formative neorientabile* (1991) și juriul celui de al 43-lea Salon Mondial de Inventică, Cercetare și Inovație Industrială „Brussel EU-REKA ‘94” i-a acordat medalia de aur și mențiunea specială, iar Academia Europeană a Artelor l-a răsplătit cu Diploma AD HONORES pentru „servicii aduse cauzei artelor

Remember Sandu Simionică

și literelor, ca și colectivității umane“. Isprava a fost repetată la „Brussel EUREKA '95“, când din nou a primit medalia de aur, de data aceasta pentru „Reoarhitectura II“, privind structurile spațiale locuibile, de o altă manieră decât cele actuale, după această nouă recunoaștere europeană fiind, în sfârșit, acceptat la saloanele „Inventica '97 și '98“, organizate la TIB, și la „Salonul Ingeniozității“, inițiat de revista **Știința și Tehnica**. În 2003, Editura Invel Multimedia îi editează CD-ROM-ul *Reoarhitectura (configurații formative neorientabile)*, iar în 2006, Editura Capitel îi publică volumul *Reoarhitectura - o hiero-gamie profană* (ediția a II-a, 2008). Un omagiu târziu adus unei personalități proteice, care mai are în portofoliu două piese de teatru (fragmente din *Nysia, regina Lydiei* fiind citite în cadrul UNITER, iar *Sacrificiul calului* așteptând, la rândul ei, clipa lansării la public), albume de schițe și un studiu despre „Siluete de biserici și mănăstiri din Moldova și Transilvania“, un brevet de invenție pentru o „Structură spațială pentru clădiri“ (un procedeu constructiv evolutiv, bazat pe turnuri verticale și galerii orizontale, brevetat la OSIM în 1996), mai multe lucrări de pictură (a lucrat cu Ciucurencu), sculptură mică și mozaicuri, zeci de poezii ce așteaptă să fie publicate. Membru al Uniunii Arhitecților din România și, implicit, al International Union of Architects, Roman Popa își găsește timp să cânte și la flaut, visând încă la viitorul țării și sperând că tinerii de azi nu vor trebui să aștepte ca el, 75 de ani, pentru a ieși prima oară din țară și a se confrunța cu lumea.

N. 17 iunie 1934, în Târgu Ocna, județul Bacău - m. 24 decembrie 1991, la Timișoara. **Actor, regizor**. Este fiul Aglaei (n. Antohi), casnică, și al lăcătușului mecanic Gheorghe Simionică. A copilărit în cartierul Văleni, începându-și studiile în orașul natal și numărându-se printre absolvenții merituoși ai actualului Colegiu Național „Costachi Negri“ (1948-1952). Pasionat deopotrivă de pictură și de teatru, a reușit încă din prima sesiune la examenul de admitere organizat de Facultatea de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu“ din Capitală, urmând timp de doi ani cursurile secției pictură (1952-1954). Tot mai vrăjtit însă de mirajul scenei, abandonează această pistă profesională și își încearcă șansele la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale“. În pofida talentului nativ, nu izbutește și imediat este convocat la cătanie (1954-1956), după efectuarea stagiului militar pregătindu-se intens pentru o nouă confruntare cu comisia de jurizare și interpretând diverse roluri în cadrul trupei de teatru din localitate. Remarcat pentru evoluția sa în cadrul primei ediții a Bienalei de Teatru pentru Amatori „I. L. Caragiale“ (1957), obține Premiul I de interpretare la faza republicană și este încadrat ca actor la Teatrul de Stat din Bacău (în prezent, Teatrul Municipal Bacovia), evoluând fără trac în rolul Gligorea (*Arcul de triumf* de Aurel Baranga, regia Val Murgur), alături de maeștrii scenei băcăuane Ion Buleandră, Ion Niculescu-Brună, Silviu Stănculescu, Florin Gheuca, Nicolae Roșioru ș.a. I-au fost de ajuns mai puțin de doi ani de experiență pe scena profesionistă și în 1959 devine student al I.A.T.C., absolvind clasa profesoru-

lui universitar Dinu Negreanu (1963, lector Virgil Popovici, asistent Ghiță Popovici-Poenaru). După reușita la examenul de producție cu Othello, din piesa omonimă de W. Shakespeare, dar și cu rolurile Vedernikov, din *Ani de pribegie* de A. Arbuzov, și Giri, din *Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită* de Bertolt Brecht, este repartizat la Teatrul Dramatic din Oradea (1963-1964). De-a lungul celor aproape trei decenii dedicate Thaliei a mai evoluat pe scenele Teatrului Dramatic din Constanța (1964-1977) și Teatrului Național din Timișoara (1977-1991), dar a colaborat și cu opereta, televiziunea și cinematografia, interpretând peste 60 de roluri. Dintre acestea, cu adevărat memorabile rămân Groza (*Luceafărul* de B. Șt. Delavrancea, regia I. Deloreanu, 1964), Mihai (*Dacă vei fi întrebat* de Dorel Dorian, regia Ion Olteanu, 1964), Fiul lui Ill (*Vizita bătrânei doamne* de Friedrich Dürrenmatt, regia Sanda Manu, 1964), Petru Ursu (*Prietenii* de Lucia Demetrius, regia Constantin Dinischiotu, 1964), Eminescu (*Hyperion* de George Sălceanu, idem, 1965), Ion (*A doua dragoste* de Corneliu Leu, idem, 1965), Mircea (*Io, Mircea Voievod* de Dan Tărchilă, idem, 1966), Tuciu (*Iubesc pe al 7-lea* de Coman Șova, idem, 1966), Joe (*Când nu ne vede nimeni* de Gabor Thurzo, regia Raul Serrano, 1966), Andrei Sava (*Prietenă mea Pix* de Valeriu Emil Galan, regia Călin P. Florian, 1966), Don Carlos (*Don Juan* de Molière, regia Constantin Dinischiotu, 1967), Hector (*Nu va fi război în Troia* de J. Giradoux, regia I. Maximilian, 1967), Vasca Pepel (*Azilul de noapte* de M. Gorki, regia Marieta